

Faktaark:

Matproduksjon har stor betydning for bygdene

Landbruket gir 90 000 arbeidsplasser i primærnæring og foredlingsindustri, bosetning over hele landet, fornybar energi og et vakkert kulturlandskap. 47 000 bønder produserer trygg og GMO-fri mat. I tillegg gir bonden arbeidsplasser i andre næringer. Hver trønderske mjølkebonde genererer for eksempel 1,1 arbeidsplasser i sektorer som foredlingsindustri og hos underleverandører.

Verden og Norge trenger mer mat. På verdensbasis må matproduksjonen dobles innen 2050. I Norge får vi 1 million flere munn å mette allerede i 2030. I dag produserer vi mindre enn 50 prosent av maten vi trenger i landet, regna på kaloribasis. Skal vi produsere en like stor andel om 20 år, må vi øke produksjonen med rundt 20 prosent. Vi bønder er klare til å ta utfordringa, men vi trenger gode politiske rammevilkår og jord nok til å dyrke maten på.

Vi trenger jorda til mat. I 2011 er det 1,7 dekar fulldyrka jord for hver nordmann. Det tilsvarende tallet for 1999 var 2,0 dekar. På grunn av befolkningsøkning og stadig omdisponering av dyrka mark vil dette tallet bli stadig mindre. Bare 1/3 av den dyrka og dyrkbare jorda er egnet til matkornproduksjon på grunn av begrensninger som klima og topografi.

I Norge er det i hovedsak den enkelte kommune som styrer arealbruken. Årlig bygges det ned ca 15 000 dekar dyrka og dyrkbar jord i Norge, noe som tilsvarer 2100 fotballbaner! Presset er særlig store rundt de største byene. Norske myndigheter hadde som mål å halvere årlig nedbygging av jord innen 2010. Dette har de ikke lyktes med.

Lokal mat – et gode for forbruker og produsent

Våre klimatiske og naturgitte forhold i samspill med dyktige og stolte bønder har gitt oss verden beste råvarer. Forbrukerundersøkelser viser sterke preferanser for norsk mat. At maten er norsk er en av de faktorene som blir vektet høyest når folk flest gjør sine daglige innkjøp i matbutikken.

Maten vi spiser og den vi byr våre gjester sier noe om vår kultur – den har en formidlingsverdi. Matopplevelser er viktige for lokal identitet og stolthet. Maten er en viktig del av lokal merkevarebygging, og helt sentralt i norsk reiseliv.

Visste du at:

- Mer en 50 prosent av Norges mat (regnet på kaloribasis) importeres. Nesten 70 prosent kommer fra EU.
- Vekstsesongen i Norge er halvparten så lang som i området rundt Paris.
- I Norge produseres det mer enn 500 ulike typer oster.
- Det bondeide samvirket tilbyr 3500 produkter og lanserer hvert år 150 nye.
- Mat og fôr på det norske markedet er produsert uten genmodifiserte organismer (GMO) og vekstfremmende hormoner.
- Norge har blant de laveste forekomstene av salmonella i Europa
- Norsk husdyrhelse er i verdenstoppen. Forekomsten av smittestoffer som kan smitte fra dyr til folk er blant de laveste i Europa
- 16 prosent av norsk industris samlede produksjonsverdi skapes av norsk landbruksbasert næringsmiddelindustri
- 15 prosent av de ansatte innen norsk industri arbeider i den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien
- Jordbruket har hatt en årlig produktivitetsvekst på seks prosent de siste ti årene.